

GŁOS POLSKI

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Cena numeru pojedynczego mrk. 7.

Adres Redakcji i Administracji:
Piotrkowska 106. Telefon 199.

Redaktor, lub jego zastępca przyjmują wyłącznie od 5-6 po poł.
Rękopisów nie zamówionych Redakcja nie zwraca.

Powstanie ludu górnośląskiego.

Pszczynskie, Rybnickie, Katowickie, Bytomskie, Tarnogórskie w polskim ręku. -- Wojska włoskie wycofują się. -- Wojska francuskie starają się opanować ruch zbrojny. -- Odezwa robotników polskich do rady najwyższej. -- Dymisja Korfantego.

Pszczynskie i Rybnickie.

KRAKÓW, 3-go maja. W ciągu nocy strejk robotników polskich samorzutnie przemienił się w działanie zbrojne. W następstwie tego ruchu opanowano w zupełności powiaty Rybnicki i Pszczynski oraz na pograniczu Katowickiego Mysłowice wraz z okolicą. Bojówki niemieckie spychają się na Katowice. Położenie jest poważne. Wojska włoskie wycofały się. Francuzi starają się działać łagodząco i nie drażnić ludności, jednakowoż wojska francuskie komisji międzysojuszniczej występują czynnie i starają się opanować ruch polski.

Katowickie i Bytomskie.

KRAKÓW, 3-go maja. Także okręg katowicki z wyjątkiem miasta Katowic i bytomski wraz z miastem Bytomiem są już w ręku polskim. Na hotelu Lomnitz w Bytomiu, w siedzibie komisariatu polskiego powiewa chorągiew polska. Dzięki sprawności organizacji ro-

botniczych polskich, których działania samorzutne, niczem nie przygotowane i niczem nie zapowiadające się, zaskoczyły stronę niemiecką, nie doszło do rozlewu krwi. Doniesiono tylko o dwu rannych w Bytomiu. Jedynie w Katowicach wywiązała się strzelanina, przyczem pojawiły się na ulicach karabiny maszynowe.

Tarnogórskie.

KRAKÓW, 3 maja. Tutejszy komisariat plebiscytowy donosi, że także powiat Tarnogórski jest w ręku polskim.

Szczegóły start.

WARSZAWA, 3 maja. Agencja Orient donosi: Dzisiejszej nocy w różnych miastach okręgu przemysłowego Górnego Śląska wybuchło z żywiołową siłą powstanie. Powstańcy zajęli Katowice, Bytom i inne mniejsze miasta nad granicą Polski. Katowice zostały zajęte dziś o 7 rano po zaciętych walkach

z Niemcami, którzy używali karabinów maszynowych. Straty powstańców: 8 zabitych, kilkunastu rannych. (Potwierdzenia wiadomości o zajęciu miasta Katowic dotychczas nie otrzymaliśmy we własnych depeszach. Przep. Red.)

Połączenie Katowice—Mysłowice—Oświęcim przerwane.

OŚWIĘCIM, 3-go maja. Pociąg osobowy z Górnego Śląska, który miał przybyć o godz. 11 przed poł. dotąd nie przybył. Niemiecki urząd ruchu w Mysłowicach urzędowo zawiadomił, że połączenie telegraficzne i telefoniczne z Katowicami jest przerwane i że nie posiada żadnych rozkazów.

Sprzymierzeni a Górny Śląsk.

PARYŻ, 3 maja. Rada najwyższa w Londynie nie zajmowała się sprawą górnośląską. Komisja międzysojusznicza w

Opolu nie przystąpiła jednolitego sprawozdania, lecz dwa oddzielne. Mianowicie sprawozdanie francuskie oświadcza się za przeprowadzeniem granicy mniej więcej zgodnie z linią Korfantego. Natomiast sprawozdanie łączne angielsko-włoskie oświadcza się za przyznaniem Polsce tylko pow. Rybnickiego, Pszczynskiego i części Tarnogórskiego.

Strejkujący do rady najwyższej.

BYTOM, 3 maja. (E. E.) Strejkujący robotnicy wysłali na ręce Lloyd Georga następujący telegram do rady najwyższej:

„Wiadomość, iż komisja rządząca na G. Śląsku przyznała Polsce tylko powiaty Pszczynski i Rybnicki, gwałcąc przepisy traktatu pokojowego, dotyczące głosowania według gmin, oburza w najwyższym stopniu ludność robotniczą G. Śląska. Chcąc dać

wyraz oburzenia, porzucili robotnicy dziś pracę. Strejk objął wszystkie kopalnie i zakłady metalurgiczne. Robotnicy strejkujący przysyłają uchwałę w której dominiują się aby zawiadomić radę najwyższą, że pod żadnym pozorem nie pozwolą się oddać ponownie w niewolę Niemców, raczej są zdecydowani zniszczyć zakłady przemysłowe. Prosimy radę najwyższą, aby nie pozwoliła na pogwałcenie woli zasiedzonego ludu polskiego i przyznała Polsce gminy z większością polską.

Za Zjedn. Zw. Zaw. Polsk. (—) Grajet Sikora, Kowalczyk, Graliński.

Odwolanie Korfantego.

WARSZAWA, 3 maja. (Pat.) — Wobec przekroczenia przez posta Korfantego jego pełnomocnictw jako komisarza plebiscytowego, rząd odwołał go z tego stanowiska.

Wyniki narad rady najwyższej.

Zwycięstwo Brianda. Niemcy muszą spełnić zobowiązania do 13 maja, w przeciwnym razie nastąpi okupacja okręgu Ruhr. W tym celu Francja ogłosiła mobilizację.

Osiągnięcie porozumienia.

LONDYN, 3 maja. (Pat.) Hav. Wracając do hotelu, po zamknięciu wczorajszego wieczornego posiedzenia Rady Najwyższej, oświadczył Briand dziennikarzom, że porozumienie prawie już zostało osiągnięte. W całości ma ono nastąpić w dniu dzisiejszym. — **Rozkaz powołania pod broń rocznika 1919 Briand wyda jeszcze dziś na zasadzie decyzji Rady Najwyższej. Punkty, co do których decyzja pozostaje w zawieszaniu, dotyczą gwarancji finansowych.**

Zwycięstwo Brianda.

PARYŻ, 3 maja. (Pat.) Havas Wieczorne posiedzenie Rady Najwyższej skończyło się o g. 9. Po zamknięciu posiedzenia Briand zapytał Georga: „Czy mogę uważać porozumienie za osiągnięte i czy mogę zarządzić mobilizację wojsk?“. — „Ależ najzupełniej i to natychmiast“ — odpowiedział Lloyd George. Wymiana tych kilku słów należyście ilustruje, jak dalece osiągnięte zostały porozumienia.

Rada Najwyższa poleciła rzeczoznawcom prawnym natychmiast przystąpić do wypracowania odpowiednich uchwał. — Rzecznicy finansowi zbiorą się na posiedzenie dziś rano.

Do dnia 13-go maja.

LONDYN, 3 maja (Pat) Na posiedzeniu wieczornem Rada Najwyższa postanowiła przedsięwziąć wszelkie zarządzenia wojskowe, w celu okupacji okręgu Ruhr, przyczem poleciła komisji odszkodowań najdalej w ciągu 4 dni zawiadomić Niemcy o sposobach spłaty długu Niemiec. Sprzymierzeni zawiadamiają Niemcy o gwarancjach, uznanych przez nich za niezbędne dla zabezpieczenia wypełnienia zobowiązań, oraz zezwają rząd niemiecki do rozpoczęcia postępowania karnego przeciwko winowajcom wojny i do ukończenia rozbrojenia. **Niemcy muszą przyjąć bez zastrzeżeń wszystkie postawione im żądania do dnia 13 b. m.** O ile tego nie uczynią, w takim razie okupacja okręgu Ruhr dokonana zostanie w tym dniu w sposób automatyczny.

Przygotowania do mobilizacji.

PARYŻ, 3 maja. (Pat) Poczyniono wszelkie przygotowania do

powołania pod broń rocznika 1919. Minister wojny oczekuje odnośnej depeszy z Londynu od prezydenta ministrów Brianda. Tymczasem oddziały kawalerji, znajdujące się na linii Renu, są kompletowane i wzmacniane przez nowe oddziały, nadsyłane z głębi kraju.

Mobilizacja Francji.

PARYŻ, 3 maja. (Pat.) Havas. Wczoraj przed północą Briand wysłał depeszę do ministra wojny Barthou z poleceniem natychmiastowego wydania rozkazu powołania pod broń rocznika 1919, co też natychmiast zostało dokonane w drodze wezwań imiennych.

Rady generalne za sankcjami.

PARYŻ, 3 maja. (Pat.) Havas We wszystkich departamentach Francji otwarte zostały sesje rad generalnych. W mowach swych, otwierających posiedzenia, przewodniczący zgodnie stwierdzili konieczność zastosowania środków przymusowych w celu zniwolenia Niemiec do wykonania przyjętych zobowiązań oraz złożyli rządowi powinszowania z powodu zajętego przez niego stanowiska, żądając, aby wytrwał nadal i zapewniając, że spotka się z jednomyślnym poparciem całego narodu.

We Francji spokój.

PARYŻ, 3 maja. (Pat.) Hav. Wiadomość o powołaniu pod broń rocznika 1919 przyjęta robotniczą ludnością Paryża z zupełnym spokojem. Komentując tę decyzję robotnicy mówią, że Niemcy sami tego chcieli i że muszą zapłacić. Prasa paryska wyraża zadowolenie z powodu obrotu, jaki przyjęła wczorajsza konferencja rady najwyższej i nie skąpi pochwał Briandowi za jego zręczność, stanowczość i wytrwałość, dzięki którym umiał obronić interesy Francji. Dzienniki zaznaczają, że drobne uczynione przez niego koncesje są najzupełniej usprawiedliwione pragnieniem utrzymania w całości solidarnego bloku sprzymierzonych.

Ekonomiczne uchwały sojuszników.

LONDYN, 3 maja (Pat) Hav. Tutejszy przedstawiciel Agencji Havasa dowiaduje się następujących szczegółów, dotyczących ekonomicznej części uchwał sojuszników. Spłata długu niemieckiego zostaje dokonana za pomocą emisji przez komisję odszkodowań trzech kategorii obligacji. Pierwsza będzie natychmiastowa w wysokości 12 miliardów. Druga wydana będzie w dniu 1 listopada w wysokości 38 miliardów, trzecia w terminach późniejszych w

wysokości 86 miliardów. Wszystkie 3 emisje będą zabezpieczone wszelkimi dochodami Rzeszy niemieckiej. Rezultaty osiągnięte z tych emisji, komisja odszkodowań rozdzieli pomiędzy sojuszników w stosunku procentowym, przewidzianym uchwałami konferencji w Spa. Dla spłaty powyższego długu Niemcy muszą zapłacić 150 milionów marek w złocie, lub w dewizach zagranicznych i w ciągu najbliższych trzech miesięcy 650 milionów w złocie. Projekt przewiduje utworzenie komisji gwarancyjnej pod kontrolą komisji odszkodowań. W skład tej komisji wejdą przedstawiciele wszystkich państw sprzymierzonych, wraz ze St. Zjednoczonymi. Państwa neutralne, subskrybujące wzmiankowane obligacje komisji odszkodowań będą miały w komisji gwarancyjnej również swoich przedstawicieli. Niemcy będą mogli również dokonywać świadczeń w naturze, oraz robotniczo, w celu przyspieszenia odbudowy obszarów zniszczonych. Wartość tych świadczeń będzie zapisywana na dochód w ich rachunku. Ponieważ obligacje komisji odszkodowań będą ulokowane również w państwach neutralnych, wobec tego

Niemcy będą odpowiedzialne za swój dług. Nietylko wobec sojuszników, ale również wobec subskrybentów neutralnych.

Lloyd George pod wpływem finansjery.

PARYŻ, 3 maja. (Pat). Havas. Specjalny sprawozdawca „Timesa” w Londynie donosi swemu dziennikowi, że stanowisko Lloyd Georgea, które od wczoraj wieczora nie zmieniło się nie jest tego rodzaju, by Niemcom w jakikolwiek sposób przyjąć z pomocą. Stanowisko jego tłumaczy się raczej naciskiem ze strony kół finansowych i gospodarczych angielskich. Lloyd George żądał postawienia terminu dla Niemiec, by opinia tego kraju przekonała się o konieczności zarządzeń energicznych. Sprawozdawca podnosi, że Belgja jest w każdej chwili gotowa poprzeć Francję w jej żądaniu natychmiastowego obsadzenia zagłębia Ruhr. Sprawozdawca pisze dalej, że angielscy przemysłowcy są zaniepokojeni obecnie inną kwestią, mianowicie stanowiskiem Włoch wobec eksportu niemieckiego. Angielskie związki przemysłowe nie mają zamiaru dopuszczenia znacznych ilości towarów niemieckich z włoską marką fabryczną do Anglii i myślą właśnie o tem, aby zażegnać to niebezpieczeństwo.

Odnowiedź rządu amerykańskiego.

BERLIN, 3 maja. (Pat) Wolff. Amerykański pełnomocnik w Berlinie Dresel, wręczył dziś w podnie ministrowi spraw zagran. odpowiedź rządu amerykańskiego która brzmi: Rząd S. Zjednoczonych otrzymał memorandum w sprawie reparacyjnej, które dr. Simons, dnia 24 kwietnia wręczył komisarzowi St. Zjednoczonych. W odpowiedzi rząd amerykański oświadcza, że nie jest w stanie dość do wniosku mogącego tworzyć możliwość dla rządów koalicyjnych do przyjęcia go za podstawę do dalszej dyskusji. Rząd amerykański powtarzając ponownie swoje życzenie najszybszego załatwienia tej żywotnej sprawy doradza usilnie rządowi niemieckiemu, aby natychmiast przedłożył rządowi sprzymierzonych, jasno określone i odpowiadające swojemu celowi propozycje.

Bezpośrednio do sojuszników.

WASZYNGTON, 3 maja. (Pat). Hav. Sekretarz stanu, Huges przesłał w dniu wczorajszym do ministra Simonsa notę, orzekającą, że propozycje niemieckie są nie do przyjęcia, jako podstawa do dyskusji w sprawie odszkodowań, przy czem zaleca Niemcom zwrócić się z nowymi propozycjami bezpośrednio do sojuszników, wreszcie wyraża życzenie rychłego uregulowania tej żywotnej kwestji.

„Rothe Fahne” o zbrojeniach niemieckich.

BERLIN, 3 maja. (Pat). Omawiając zadania ententy w sprawie rozbrojenia Niemiec pisze „Rothe Fahne”: mimo zredukowania armji niemieckiej i ograniczenia liczby Sicherheitswehry, są w Niemczech niezmiernie wprost masy broni i amunicji. Wiadomość o mobilizacji Orgeszu i Einwohnerwehry w Prusach Wschodnich przeciw Polsce wskazuje wyraźnie, że organizacje te mają inne zadania, aniżeli starania o utrzymanie porządku w państwie. W tych dniach odbył się w Regensburgu zjazd generałów Orgeszu, celem omówienia stanowiska dla tych organizacji na najbliższy czas.

W Prusach Wschodnich Einwohnerwehry jest instytucją państwową, a prezydent Prus Wsch. oddał do dyspozycji Einwohnerwehry cały aparat administracyjny i rozdzielił między członków broni i amunicji i toleruje „Orgesz”, w którego planach zawiera się walka z wrogiem wewnętrznym i zewnętrznym.

Wschodnio pruskie organizacje wojskowe zbierają się pospiesznie do walki na wielką skalę. Bron, amunicja oraz inne materiały wojenne idą całemi masami do Prus Wschodnich. Na granicy Prus Wschodnich z Polską, zmobilizowano podobno od dnia plebisytu

żółnośląskiego wszystkie oddziały Einwohnerwehry“.

Zamówienia Rosji na lokomotywy.

GDAŃSK, 3 maja. (Pat) Wedle sprawozdania pruskiej izby handlowej, Rosja zamówiła w Niemczech przeszło 600 lokomotyw. Fabryki niemieckie otrzymały już od Rosji zaliczki na ten cel.

Uroczystość 3-go maja w Gdańsku.

GDAŃSK, 3 maja. (Pat). Celem uczczenia rocznicy Konstytucji 3-go maja odbyło się dziś uroczyste nabożeństwo z inicjatywy generalnego komisarza Polski. Świątynia, przed którą wartę honorową utrzymywały dwie sekcje marynarzy polskich pod dowództwem komandora Korytowskiego, zaledwie mogła pomieścić liczne zastępy polskiej kolonji gdańskiej. W prezbiterjum zajęli miejsce generalny komisarz dr. Biesiadecki, wysoki komisarz Ligi narodów gen. Hacking, prezydent senatu dr. Sahn, przewodniczący komisji portowej Reynieu, wszyscy akredytowani w Gdańsku konsulowie obcych państw, kierownik francuskiej misji, wiceminister b. dzielnicy pruskiej Pluciński, przedstawiciele władz polskich wojskowych i cywilnych. Nabożeństwo zakończyło się odśpiewaniem hymnu „Boże coś Polskę”. Po południu u generalnego komisarza Biesiadeckiego odbyło się przyjęcie, na które przybyło około 300 osób, między innymi generalny komisarz Ligi narodów gen. Hacking, prezydent senatu dr. Sahn, prezydent rady portowej Reynieu z gronem członków tejże rady, dalej prezydent sejmiku, konsulowie obcych państw i t. d. Zebranie przeciągnęło się do późnej godziny. Na gmachu polskiego komisarjatu powiewała flaga polska przez cały dzień, a wszystkie konsulaty państw obcych wywiesiły swoje sztandary.

Likwidacja rządu Petlury.

Lwowski „Wpered” donosi, iż na skutek propozycji rządu polskiego, który zażądał, ażeby przed dniem 30 kwietnia, jako dniem wymiany dokumentów ratyfikacyjnych pokoju ryskiego, rząd Petlury został zlikwidowany, — już w dniu 26 kwietnia opuścili Tarnów niemal wszyscy ministrowie byłego rządu ukraińskiej republiki ludowej. Minister Nkowski wyjechał do Warszawy, minister Czopiwski do Rumunii, premier A. Lewicki — do Wiednia. Rozjeżdżają się także z Tarnowa urzędniczy ministerjalni. Niektórzy z nich wyjechali na Wotyń, ażeby zająć się tam pracą prywatną. W dniu 26 kwietnia odbyło się w Tarnowie ostatnie posiedzenie Rady U. R. L.

Z winy zarządu kolejowego.

KRAKÓW, 3 maja. „Ilustr. kurjer codzienny” donosi: Austriacki zarząd kolejowy wstrzymał dzisiaj ruch wagonów bezpośredniego połączenia przy pociągach pospiesznych na linii Wiedeń — Kraków — Warszawa, z tego powodu, że zarząd kolei polskich przetrzymuje austriackie wagony i nie wraca ich mimo licznych urgensów. Dotychczas zatrzymano w Polsce 14 czterooosobowych wagonów osobowych 1 i 2 klasy.

Na mocy porozumienia z Czechosłowacją wagony będą kursowały tylko do Bogumina, skutkiem czego podróżni udający się do Polski będą musieli przesiadać się w Boguminie.

Nadużycia w lwowskim Pużappie.

LWÓW, 3 maja. (Pat). Na podstawie sprawozdania delegata Izby kontrolnej, dokonano we lwowskiej filji PUZAPPU kontroli ksiąg. — Władze przeprowadziły dochodzenia w sprawie nadużyć w PUZAPPIE, a rezultatem tego było, że sędzia śledczy aresztował kierownika agencji handlowej PUZAPPU, b. sędziego Władysława Minowicza, kontrolera agencji handlowej Konstantego Rubla, kontrolera filji Brenala, funkcyjnarzusa Mieczysława Rembe, magazyniera Koruperda, byłego austriackiego radcę Bernarda Jousza i byłego dostawcę byłej armji austriackiej dyr. konsumu ludowego Weinfeldta. Wszystkich odstawiono dziś do więzienia, dalsze śledztwo w toku.

Wystawa jubileuszowa Wyczółkowskiego.

Kraków, 1 maja.

W roku bieżącym mija lat 50 od daty, w której rozpoczął swą działalność malarz jeden z najwybitniejszych, współczesnych malarzy Leou Wyczółkowski. Wychoowany w atmosferze Matejkowskiej szkoły — w latach zaś późniejszych jej znakomity profesor. świeci dziś na horyzoncie malarstwa polskiego, jako gwiazda pierwszorzędnej blasku. Malarz kolorysta, historyk w sztuce, pejzażysta, twórca tematów rodzajowych, symbolista liryczny, wreszcie portrecista, taternik i grafik, połączył w swej sztuce wszystkie dziedziny.

Obecnie dyrekcja tow. sztuk pięknych w Krakowie otwiera swój gmach, na cele jubileuszowej wystawy Wyczółkowskiego. Jest ona niezawodnie niepoślednim zdaniem w artystycznym życiu Polski. Składać się ma ta wystawa z dwóch serji. Na pierwszą, która obecnie zgromadzoną została w pięciu salach wystawowych, złożyły się zbiory Muzeum Narodowego, drugą, która otwartą będzie w drugiej połowie maja, wypełnią obrazy zebrane od prywatnych właścicieli.

Patrząc na te jego dzieła, wyczuwa się w całym wrażeniu wytrawnego, pewnego siebie, majstra pedzła, dla którego żaden rodzaj malarstwa nie ma tajemnic. Mistrzem jest Wyczółkowski zarówno jako malarz rodzajowy, jak i jako pejzażysta, jako portrecista i jako grafik. Technika jego jest bajeczna, umiłowanie piękna w każdym rodzaju sztuki najgorętsza. Wyczółkowski jest najlepszym w Polsce malarzem kwiatów i że do tego olbrzymiego sukcesu artystycznego dochodzi najprostszymi środkami i najwykolejszą pastelową techniką.

A poezja Tatrz? Wyczółkowski wydobywa ją przeważnie nastelami. Jego pejzaże z nad Czarnego Stawu, Morskiego Oka, mają swój specjalny wdzięk. Może ton w nich czasem za szary — ale bogactwo szczegółów, niełoscignione daje rzeczy, których nie ma u żadnego z wielu powołanych i niepowołanych malarzy-taterników. W pewnych akcentach zbliża się do Wyczółkowskiego na inną nutę — młody taternik Owikliński również w swoim rodzaju jedyny kolorysta a niedoceniany przez niektórych piwca przyrody Podhala.

Obok kwiatów, pejzaży ukraińskich i białoruskich, obok krajobrazów tatrzańskich, jako specjalność znowu w swoim rodzaju uderzająca, to drzewa. Maluje je „con amore”, wlewając w nie żywiny jakiś sentyment. Kilka stulców drzew na wystawie daje o tem dostateczne pojęcie.

Szkoda, że niema na tej wystawie cyklu „Starej Warszawy” Jako dziecko Warszawy, czujące specjalną miłość do macierzy, daje w tych studjach starego miasta prawdę, ale w taki ogrom piękna sprawiła, opromieniona taką aureolą nkochania, że daje to specjalny wyraz tym jego obrazom.

Wyczółkowski portrecista, jest bodaj czy nie lepszym jeszcze malarzem typów. Celujący świetnym podobieństwem portret artystki Siennickiej, jest niowatpliwie bardziej wartościowym jako wizerunek amoureuzy, aniżeli jako portret. Szymon Tatar wprost wychodzi z ram obrazu, uderzając siłą i plastyką rysunku, niedoścignioną przez żadnego z malarzy, postępujących się pastelem.

Pozostaje jeszcze akwaforta. Ten dział dorobku Wyczółkowskiego, zastąpiony jest na wystawie najliczniej i odsłania w pełni bajeczny trud, jaki Wyczółkowski zadał sobie musiał, zanim opanował i do takich wyjąz doskonałości doprowadził tę dziedzinę techniki malarzkiej. Króluje dziś w niej jako niedościgniony mistrz, stając pewnie w szeregu naszych najznakomitszych grafików. Akwaforta, fluoroforta, kolorowa litografja, oto trzy rodzaje sztuki, w której Wyczółkowski daje male arcydzieła, czy to w portrecie, czy krajobrazie, uszlachetniając i popularyzując wysiłkiem wielkiego talentu tę niedocenioną u

nas jeszcze dziedzinę techniki malarzkiej.

Nie pełnem jest jeszcze, pomimo wielkiej liczebnie obfitości dzieł, oraz działalności malarzkiej Wyczółkowskiego. Nie dostaje w nim daty historycznego, w którym kiedyś w poczynkach swej kariery malarzkiej zaczął młody artysta pierwsze triumfy.

O kometę Winnekego.

Dyrekcja obserwatorjum krakowskiego komunikuje: W niektórych dziennikach ukazały się zaoczerpniete z prasy zagranicznej notatki o mającem nastąpić w końcu czerwca r.b., niszczodliwym zresztą, spotkaniu się komety z ziemią. Sprawczynią tego wydarzenia ma być perijodyczna kometa Winnekego, (nazywana również kometą Ponsa Winnekego), okrążająca słońce w niespełna 6 lat, a odkryta przed kilku tygodniami w jej tegorocznym powrocie przez astronoma Barnarta w Ameryce.

Doświadczenie uczy, że tego rodzaju wiadomości wywołują pewne zaniepokojenie wśród szerszych warstw ludności, warto więc wyjaśnić tło i znaczenie tych zapowiedzi, tembardziej, że w danym razie rzeczywistość zachodzi możliwymi niecodziennego, choć — dodajmy to odrazu — całkiem niewinnego zjawiska na niebie.

Kometa Winnekego odbywa swój bieg po torze eliptycznym, ulegającym znacznym zmianom skutkiem działania tak zwanych perturbacji. Otóż obecnie w jednym miejscu tor komety zbliża się bardzo do orbity ziemi, a nawet, według przybliżonych obliczeń znanego astronoma Crommerna, tory komety i ziemi przecięlą się w przestrzeni. W tym punkcie skrzyżowania się torów, glob nasz znaleźć się ma 25 czerwca b. r. Zderzenia się jednak nie będzie, gdyż kometa przejdzie przez ten punkt o 9 dni wcześniej i przeto w owej rzekomo krytycznej dacie, kometa będzie oddalona od ziemi o jakieś 40 milionów kilometrów. Jest to odległość znaczna, nawet według skali astronomów.

Tylko że komety po drodze przez przestwory gubią powoli swoją materję, pozostawiając w tyle za sobą długie i szerokie (normalnie niewidzialne) jej smugi. Jest przeto zupełnie możliwe, że około 25 czerwca będziemy widzieli malownicze zjawiska, które nieraz już zachodziło w podobnych okolicznościach: oto spóźnione o 9 dni drobniutkie pyłki kometaryne, ścierając się przy spotkaniu z atmosferą ziemską, wywołują niezwykłą obfitość tak zwanych gwiazd spadających. Takie zjawisko, i tylko takie przewiduje astronom angielski Commelin.

Należy jednak uprzedzić publiczność, że i ta, dość skromna zapowiedź może chybić. Po pierwsze, wcale nie wiadomo dokładnie, jak poruszają się w odcieniu do komety aderwane od niej cząstki; po drugie i orbita samej komety-macierzy, silnie przeobrażona w ciągu ostatniego sześciolecia przez Jowisza, do chwili obecnej jest znana jeszcze bardzo niedokładnie, jak to wynika z obserwacji, poczynionej właśnie w obserwatorjum krakowskiem 30-go kwietnia. Kometę notabene nader wątlą i ledwie widzialną za pomocą posiadanych w Polsce narzędzi, wysledzono w Krakowie w znacznej, bo przeszło pół stoletnia wynoszącej, odległości od jej pozycji teoretycznej, obliczonej w Anglii. Całe zjawisko wymaga więc dalszych obserwacji komety i rachunków.

Nowy dziennik w Poznaniu.

Od 1 maja ukazał się w Poznaniu nowy dziennik demokratyczny „Przegląd poranny” pod redakcją Tadeusza Święcickiego, byłego współpracownika „Narodu”.

Likwidacja działaln. urzędu walki z lichwą i spekulacją.

— 0 —

Z dniem 1 maja b. r. zwinęto we wszystkich Urzędach walki z lichwą służbę wywiadowczą, której zadaniem była kontrola zewnętrzna.

Z dniem 31 maja b. r. zwinęte będą wszystkie urzędy prowincjonalne z pozostawieniem tylko urzędów w Warszawie, Łodzi, Lublinie, Krakowie i Będzinie.

Wskutek tego ustaje z dniem 1 maja b. r. wszelka akcja kontrolna ze strony urzędu. Urzędy, ulegające w maju zupełnej likwidacji, nie tylko będą wysyłały swoich wywiadowców, ale nawet nie będą przyjmowały doniesień prywatnych, z którymi oddtad należy się zwracać do władz administracyjnych i instancji. Urzędy zaś z podlikwidacji wyjęte ograniczą się tylko do przyjmowania doniesień, które należy wnosić albo pisemnie (bez stempla), albo ustnie przed ustanowionym do tego urzędnikiem.

Kontrola zewnętrzna należy odąd w całym kraju do władz policyjnych. Nie wyklucza to oczywiście możności dokonywania przez urzędy, w służbie pozostające, rewizji i dochodzeń na miejscu — o ile sprawa wszczęta wskutek doniesienia prywatnego lub policyjnego, będzie tego wymagać.

Te rewizje, względnie dochodzenia na miejscu, będą jednak odąd mogły być zarządzane tylko nakazem pisemnym, przez naczelnika urzędu podpisanym i przeprowadzane tylko pod kontrolą urzędniczą do tego upoważnionego.

Legitymacje, wydawane dawniej wywiadowcom, zostały im d. 30 kwietnia b. r. odebrane, a w każdym razie straciły moc prawną. Powolywanie się zatem na nie albo nawet ich okazanie — byłoby prostem nadużyciem.

W sprawie monopolu tytoniowego.

Ze względu na powtarzające się w prasie pogłoski o rzekomym deficycie, jaki państwo rzekomo ponosi na monopolu tytoniowym, tudzież o rzekomym zamiarze wydzierżawienia dochodów tego monopolu jakimś konsorjum angielsko amerykańskiemu („Le Journal de Pologne” z 29 kwietnia b. r. Nr. 94), min. skarbu komunikuje:

1) Zarząd monopolu tytoniowego wykazał za przeciąg ostatnich 9-ciu miesięcy 1920 roku czysty dochód 1,410,248,923. W dochodach tych jedną z naczelnych pozycji były dochody z wyrobów własnych fabryk tytoniowych, pomimo, że w tym okresie czynna była tylko fabryka w Krakowie i w stosunkowo mniejszych rozmiarach fabryka w Warszawie.

2) Uzyskane z własnych fabrykacji dochody przewyższyły procentowo w stosunku do wkładu znaczniej zysk, jaki w swoim czasie otrzymała Austria z monopolu tytoniowego.

3) Na okres budżetowy 1921 preliminuje zarząd monopolu tytoniowego czysty dochód przekraczający sumę 6 miliardów mk.

4) Zarząd monopolu spodziewa się jednak znacznej wyżylki w roku bieżącym z produkcji rodzimej i w ten sposób zwiększenia dochodów ponad preliminowaną sumę.

5) O konsorjum angielsko-amerykańskiem, które pragnie wydzierżawić monopol tytoniowy ministerstwo skarbu nie zupełnie nie wie.

Ze świata.

* **Wolny import węgla do Szwajcarii.** W porozumieniu ze szwajcarskim towarzystwem węglowym, departament gospodarczy powoził na wolny wwoz węgla do Szwajcarii. Istnieje tylko zastrzeżenie co do importu koksu gazowego i podobnych produktów. Ze względu na wielkie zapasy koksu, ma być w tej sprawie uprzednic wystuchana opinja gazowni, zanim zapadnie ostateczna uchwała.

Strejk pracowników miejskich trwa nadal.

Dotychczas nie zostały zadane zmiany w postanowieniach komitetu wyłonionego z pośród strajkujących pracowników miejskich, ponieważ dotąd nie otrzymano żadnego zawiadomienia ze strony władz co do zaspokojenia żądań pracowników magistrackich.

Wczoraj powrócił z Warszawy prezydent Rzewski, który porozumiewał się z ministrem spraw wewnętrznych, Skulskim. **Sprawy niezadowolonych z powodu niemożności widzenia się z ministrem skarbu Steczkowskim.** Wiceminister skarbu oświadczył prezydentowi Rzewskiemu, iż **celem omówienia sprawy, należy przedstawić dane cyfrowe, obejmujące wykaz plac pracow-**

ników miejskich wszystkich oddziałów od czasu ostatniej podwyżki, oraz projekt preliminarzowego budżetu, który ma być obciążony żądaniami podwyżkami w stosunku 30 procent.

Żądany materiał wczoraj przygotowany przez prezydium magistratu, który przez prez. Rzewskiego i wiceprezydentów: dra Stupnickiego i inż. Wojewódzkiego, zawieszony został do Warszawy, celem przedłożenia min. skarbu.

Komitet strajkowy zakomunikował prez. Rzewskiemu, że jeżeli w ciągu dnia dzisiejszego nie nastąpi odpowiedź przychylna, **strejk będzie zaostrzony**, tak, że od czwartku stopniowo wycofywane będą posterunki dyżurnych z instytucji miejskich.

Poczynając od dnia 1 maja r.b. cena egzemplarza pojedynczego „Głosu Polskiego“ wynosić będzie, zarówno w Łodzi, jak i na prowincji, mk. 7. — Prenumerata miesięcznie bez odnoszenia w Łodzi mk. 170, z odoszeniem mk. 190. Z przesyłką pocztową w kraju mk. 200, zagranicą 300 mk. miesięcznie.

Wiadomości bieżące.

Wczorajszy obchód konstytucji 3 maja.

Wczoraj od samego rana na gmachach państwowych i domach prywatnych powiewały flagi narodowe. Sklepy zamknięte były przez cały dzień, zaś cukiernie i zakłady restauracyjne do godziny 3-jej popołudniu. Tramwaje miejskie oraz kolejki podmiejskie nie kursowały do do godziny 3-jej popołudniu. W świątyniach odbyły się uroczyste nabożeństwa.

Staraniem miejscowego garnizonu wojskowego, celem upamiętnienia tej dziejowej chwili, urządzono na Placu Dąbrowskiego mszę polową, poprzedzoną przeglądem wojsk przez dowódcę okręgu generalnego, generała Rządłowskiego.

Całkiem oddzielnie zorganizowała pochód N.P.R.

Po ukończeniu tej ceremonii wszyscy uczestnicy uroczystości sformowali pochód, który ruszył ulicami Targową, Średnią, Placem Wolności i Piotrkowską.

Pochód rozpoczął się o godzinie 9 i pół rano na Wodnym Rynku, skąd tłum wyruszył ze sztandarami i orkiestrą przez ulicę Główną, Piotrkowską, Plac Wolności, Konstancyńską do mogił poległych w walce z caratem. Po złożeniu wieńców wygłosili mowy okolicznościowe poseł Fichna, poseł Michałak i wiceprezydent Wojewódzki.

Odwołanie posiedzenia rady miejskiej.

Prezydium rady miejskiej komunikuje, że wyznaczone na dzień 4 kwietnia r. b. nie odbędzie się.

Legalizację bibliotek publicznych.

(k) Województwo łódzkie zawiadomiło starostów i komisarzy rządu na m. Łódź, iż zgodnie z nadesłanym wyjaśnieniem ministerstwa spraw wewnętrznych wszystkie biblioteki i czytalnie istniejące przy stowarzyszeniach, bądź też stronach politycznych, o ile służą wyłącznie dla członków nie podlegają żadnej legalizacji, w przeciwnym wypadku muszą się poddać przepisom obowiązującym t. j. bądź rejestracji władzy administracyjnej,

bądź rejestracji statutu, z zachowaniem pozostałych przepisów, o ile powstają na podstawie przepisów o stowarzyszeniach.

Ułatwienie w sądach pokoju.

Nowy dekret wchodzący w życie 6 maja r. b. wprowadza wiele uproszczeń i ułatwień w pracach sądowniczych w sądach pokoju. Obok usunęcia ławników, za którymi często urządzano istne wyścigi konkurencyjne, podczas gdy publiczność czekała w sali — rozszerzono możliwość sprowadzenia pod przymusem — a także podniesiono dwudziestokrotnie grzywny za drobne wykroczenia, które można karać nakazami sądowymi, nie wzywając stron i świadków. Dotychczasowe bowiem kary wobec spadku waluty były tak śmiesznie małe, że zupełnie nie odstraszały winowajców.

Kary administracyjne.

(k) Na zasadzie decyzji komisarzy rządu na m. Łódź ukarani zostali drogą administracyjną, w myśl rozp. ministerstwa spr. wewn. 1) za uchylenie się od świadczeń wojennych: dr. Walfisz Edward, grzywny 15.000 mk., Silberstajn Gustaw grzywny 20.000 mk., Keller Jakób grzywny 10.000 mk., Szył Jankel grzywny 10.000 mk., Cykert Jakób grzywny 10.000 mk., Gelfand Mordka 1 miesiąc bezwzględny aresztu. 2) za nieprzestrzeganie przepisów meldunkowych: Jek Fryderyk grzywny 1.500 mk., Klapp Urysz grzywny 500 mk., Beck Edward grzywny 2000 mk., Zarzewski Iosek grzywny 1.500 mk., Lewkowicz Rubin grzywny 1.500 mk., Szmulewicz Izrael grzywny 2000 mk., Winkler Zacharjasz grzywny 1.500 mk., Herzig Fabrykant grzywny 500 mk., Szwanowski Franciszek grzywny 1000 mk., Krygier Józef grzywny 500 mk., Jagiello Jan grzywny 100 mk. 3) za nielegalne przekroczenie granicy: Profesorski Abram grzywny 25.000 mk. lub 6 tyg. aresztu, Szreter Robert grzywny 1000 mk. lub 7 dni aresztu, Zylbersztajn Rajzel grzywny 1000 mk. lub 7 dni aresztu, Zarzewska Sala grzywny 25.000 mk. lub 6 dni aresztu.

Wypadki.

(k) Ujęcie sprawcy napadu. Policja aresztowała Michała Góreckiego, zamieszkałego przy ul. Jakóba № 2, uczestnika napadu na Benjamina Rozenbauma.

(k) Podrzutek. W sieni domu przy ul. Szarej № 20, na schodach znaleziono podrzutka płci męskiej około 6 miesięcy, owiniętego w poduszkę i nakrytego kołdrą. Obok znaleziono kartkę, zawiadamiającą, że jest niechrzczony, że matka nie żyje, a ojciec wyjeżdża do Anglii. Podrzutkiem chwilowo zaopiekował się stróż domu.

(k) Ranny nożem. Podczas bójki na zabawie przy ul. Nowokątnej nr. 52, ugodzony został nożem w lewe biodro Józef Sochaczewski. Rannego odesłano do szpitala. Sprawcę zająca Bolesława Michałaka aresztowano.

(k) Aresztowanie złodziei. Kierownik kooperatywy „Dźwignia“ przy ul. Przędzalnianej nr. 90, Franciszek

Solarczyk przyłapał na gorącym uczynku kradzieży Tadeusza Wólczyńskiego i Pawła Szwałdiera, którzy za pomocą podrobionego klucza dostali się do wnętrza sklepu i skradli różne rzeczy na znaczną sumę.

Osobiste.

P. Zygmunt Mentec otrzymał dyplom z ukończenia Wydziału Prawa i nauk politycznych Uniwersytatu Warszawskiego dn. 26 kwietnia r. b. 5906 1

Z okolicy.

Zgierz.

(k) Budżet miasta. Opracowany budżet miasta Zgierza za czas od 1 kwietnia do 31 grudnia 1921 roku wyraża się w sumie mk. 17,104,400. Budżet ten o wiele przewyższa budżet roku ubiegłego, który wynosił mk. 3,679,350. Stało się to z dwu względów: z racji upadku wartości marki, oraz wobec uwzględnienia w szerszych rozmiarach niektórych działów, jak szkolny i budowlany. Najpoważniejsze wydatki przewidziane są: 1) szkolnictwo mk. 4,585,000 (27 proc.); 2) ułożenie chodników, brukowanie, oświetlenie i utrzymanie w porządku ulic mk. 3,350,000 (14 i pół proc.); 3) dobroczynność i opiekę społeczną mk. 2,089,000 (13 proc.); szpital i zdrowotność mk. 1,740,000 (11 proc.). Budżet opracowany został na okres 9 miesięcy, celem dostosowania się do roku budżetowego państwowego, który obejmuje rok kalendarzowy. Celem pokrycia budżetu i wobec przyjęcia przez państwo podatku dochodowego, projekt przewiduje wprowadzenie nowych podatków jak: od ładunków kolejowych, od biletów tramwajowych, od napoi alkoholowych i podatek mieszkaniowy.

Teatr i muzyka.

(k) Teatr Miejski daje dzisiaj dla zrzeczeń inteligentnych po zniesionych cenach po raz 17 i ostatni w bieżącym sezonie „Noc“ Z. Wojnarowskiej.

Jutro w dniu świątecznym dane będą dwa widowiska o godz. 5-jej po południu po cenach popularnych „Dziady“ A. Mickiewicza po raz ostatni w sezonie a o godz. 8-jej wiecz. „Biała rękawiczka“ S. Żeromskiego.

W piątek dnia 6 ujrzy światło kin kietów komedia K. Bleszyńskiego p. t. „Kkromna Hanka“.

W próbach „Solnierz królowej Madagaskaru“ pod reżyserją T. Leszczyca.

(k) Konkurs na stanowisko kierownika teatru narodowego na Pomorzu. Ministerstwo sztuki i kultury w porozumieniu z władzami województwa pomorskiego ogłasza konkurs na stanowisko kierownika Teatru Narodowego na Pomorzu z siedzibą w Toruniu. Podania z dołączeniem życiorysu i referencji należy składać w ministerstwie sztuki i kultury (Warszawa, Ordynacka 15) do dnia 15 maja 1921 roku.

TEATR MIEJSKI (Dzielnia 18)

pod dyr. A. Zelwerowicza.

Środa, 4.V po cenach niż. „Noc“ dramat w 3 akt. Z. Wojnarowskiej.

Śmierć wielkiego wydawcy.

Niedawno temu umarł w Berlinie August Scherl, założyciel „Lokalanzeigera“ i wielkiej firmy wydawniczej. Pochodził z Düsseldorfu, z Nadrenji, gdzie urodził się 24 lipca 1849, jako syn księgarza.

Przypadkowo rodzice jego przenieśli się na jakiś czas do Konstantynopola, gdzie Scherl uczęszczał do szkoły niemieckiej. Kończył jednakże szkoły w Niemczech, gdzie następnie pracował w księgarni swego oca, a później jako agent handlowy w miastach nadreńskich, gdzie udało mu się urobić pewną gotówkę. Wówczas postanowił spróbować swych sił w Berlinie.

Założone przez niego pismo p. t. „Berliner Neugierkeiten“ nie powiodło się. Za to zyskał Scherl na doświadczeniu. Zrazony jednak chwilowo niezadowolony próbą szukał nowych interesów. Związawszy Londyn i Paryż, gdzie mu się kilka przedsięwzięć udało, wrócił do Niemiec, gdzie zbudował

Podziękowanie.

Wszystkim, tym którzy oddali ostatnią posługę drogim nam zwłokom

ś.†p.

Z Dobiechów
Marji Kwintkiewicz

składa serdeczne „Bóg zapłać“.

Mąż i córeczka.

wał pierwszy tor wrotkowy. Prócz tego złożył i zbudował w Kolonii pierwszy „Flora-Garten“, teatrzyk ogródkowy na wzór londyńskiego aquarium.

Niechę go jednak zawsze wydawanie dziennika i książek. W roku 1888 wrócił do Berlina i tam założył pismo p. t. „Lokalanzeiger“. Miało ono na celu informować czytelnika przede wszystkim o sprawach lokalnych, ponieważ jednak Berlin w owym czasie przestał już być prowincjonalną stolicą królestwa pruskiego, a stał się jednym z największych miast w Europie, gdzie mnóstwo spraw się koncentrowało, przeto horyzonty „Lokalanzeigera“ musiały się rozszerzyć, a pismo z czasem stało się jednym z najpotężniejszych i najwpływowyszch dzienników niemieckich.

Własnością Scherla był również znany berliński tygodnik ilustrowany „Woche“. „Lokalanzeiger“ dotychczas jest najpopularniejszym dziennikiem w Berlinie — podobno jest to też najulubieńszy dziennik „ex-kajzera“.

Kronika ekonomiczna.

* **Stosunki handlowe fińskie-sowieckie.** Rząd fiński postanowił pozwolić na przyjazd bolszewickiej delegacji handlowej wraz z personelem technicznym, oraz na wywóz do Rosji wszelkich towarów, których braku Finlandja nie odczuwa. Zapłata za towary winna być uskuteczniiona w walucie fińskiej lub obcej. Za towary zagraniczne Rosja płacić będzie tą samą walutą, za którą Finlandja towary te nabyła. Rząd zwrócił specjalną uwagę na to, aby zakaz wywozu niektórych artykułów do Rosji był ściśle wykonywany. Dotyczy to w równej mierze Estonji i Łotwy. Jednocześnie rząd fiński zamierza wysłać do Rosji sowieckiej specjalną delegację, celem zbadania, jakie towary mogą być importowane do Finlandji. W skład delegacji wejdą przedstawiciele przemysłu, handlu i rolnictwa.

* **Wykonanie angielskiego traktatu handlowego z Rosją.** Rząd bolszewicki ogłosił oficjalnie, że rada komisarzy postanowiła ze względu na traktat handlowy z Anglią otworzyć wszystkie porty rosyjskie dla międzynarodowej żeglugi handlowej i przeprowadzić w tym celu usunięcie min morskich. Poza tem postanowiono wypracować specjalne zarządzenia, mające zapewnić bezpieczeństwo pobytu oficjalnym przedstawicielom rządu angielskiego w Rosji, nietykalność ich majątków i niedopuszczalność konfiskat i rekwizycji towarów pochodzenia niemieckiego. W tym celu ustanowione będą specjalne komisariaty, których zadaniem będzie określić terytorja i ich granice, gdzie obywatele wielkiej

Brytanji będą mogli przebywać i w jaki sposób będą otrzymywali artykuły pierwszej potrzeby.

* **Francuski rynek towarowy.** W Hawrze ceny bawełny wynoszą 282 fr. za klg., wełny 790 fr. za 100 klg., w Ljonie cena jedwabiu 180 fr. za 1 klg., jedwabiu chińskiego—210 fr. W końcu października r. z. te same rynki notowały ceny następujące: bawełna 530 fr., wełna 980 fr., jedwab 235 franków, jedwab chiński 283 fr. Zniżka więc jest znaczna.

W przeciwnieństwie do Stanów Zjednoczonych i Angji, gdzie spadek cen wskutek nagromadzenia surowców, miał skutki fatalne w postaci bankructw i bezrobocia, we Francji, która nie jest eksporterem, a nabywcą surowców, zniżka cen jest bodźcem do silniejszego rozwoju przemysłu i należy się spodziewać, że bilans za rok bieżący nie wykaże już tak dużej przewyżki przywozu na wywozem.

* **Handel amerykański słabnie.** „Chicago Tribune“ donosi z Waszyngtonu: Handel zewnętrzny Stanów Zjednoczonych obniżył się o blisko 750,000 dolarów w miesiącu marcu w porównaniu z marcem 1920 r.

Import ogólny w tym miesiącu doszedł do 252,000,000 dolarów, a wywóz do 384,000,000. Odnośne cyfry w tym samym okresie czasu zeszłego roku wynosiły 52,000,000 dolarów za import, a 820,000,000 za eksport.

* **Kryzys w Holandji.** O kryzysie w Holandji donosi bankowa firma w Amsterdamie, „Proehl u. Gutmann“, w swym sprawozdaniu gospodarczym z końca kwietnia co następuje: „Rzut oka na sumy, jakie przynosi podatek giełdowy, daje nam pojęcie, w jakim stopniu odczuwa Holandja wpływ kryzysu. W październiku roku ubiegłego wynosiła suma podatku 864,000 guldenów, w grudniu jeszcze 440,000 guldenów, a w lutym roku bieżącego zaledwie 299,000 guldenów. Podobny spadek wykazują wpływy podatków z nowych przedsiębiorstw, oraz opłat od obrotu nieruchomościami. Jeśli podatek od dochodu przyniósł w tym roku więcej, niż w ubiegłym, to przyczyna tego leży w zwiększeniu dochodów w roku ubiegłym, według którego robione były obliczenia. Ogólny dochód z podatków pierwszych dwu miesięcy bieżącego roku wykazuje deficyt 7,3 milj. guldenów wobec dochodu spodziewanego, podczas gdy w tymże czasie roku ubiegłego etat był przewyższony o 8,8 milj. guldenów.“

Piosenka.

Nie pomoże żadno woda,
To wierzący kłam,
Bom choć panna już nie młoda
Ładna cęre mam,
Dłatego, że twarz i szyję,
Kniepna mydłem tylko myję
Kocha mnie nie jeden pan
A więc pójdmy pójdmy w tan.

Przedwziasz tylko z podpisem A. WŁODARSKI, Warszawa, Nowo-Karmelska 1. Do nabycia we wszystkich sklepach perfumeryjnych, aptekach i składach aptecznych. 257-1

Wszystkie z 3 pokoi
W różne sprze
dam. Piotrkowska 261-4
piętro front. 954-10

Gram i mostki żelazne
poszukiwane. Oferty
sub „Brama“ w admin.
„Głosu“. 934-2

Piurka, szafy, otomana,
lustra, kredens, stół,
krzesła, łóżka, umywalkę,
bielizniarkę sprzedam. Piotrkowska 16 223
m. 3. 927-6

Kupuję dywany wszelkich
rozmiarów i gatunków. Tkalinia sztuczna
Piotrkowska 117. 925-3

Goldenberg Eija zgubił
dowód osobisty, wyd. w Czarnostrowie, gub. podolskiej. 947-3

Zgubiono paszport rodzinny
niemiecki, wydany w Łodzi, na imię
Pinkusa Wróblewskiego, 910-3

uperman Szaja zgubił
paszport niemiecki, wydany w Łodzi. Młynarska 16. 928-3

Gar Cella zgubiła paszport
niemiecki, wydany w Łodzi. 909-3

Szuchin Aron zgubił dowód
osobisty, wydany w Łodzi. 959-3

Jurkowski Izaak zgubił
paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 891-3

Teatr „Rozmaitości“
Cegielniana № 63.
Dyr. Celmajster.

Operetka polska.
Dziś, w środę dnia 4 maja r. b.
Pierwsza popularna przedstawienie
Dany zniżone

„Baron Kimel“ Operetka w 3 aktach,
Kolko.

„GŁOS POLSKI“

największy i najpoczytniejszy dziennik w Łodzi

wychodzi obecnie

w znacznie zwiększonej objętości.

Oprócz artykułów treści politycznej i społecznej i obszernego działu wiadomości lokalnych, podaje najszybsze i najwiarogodniejsze informacje telegraficzne wszystkich agencji telegraficznych i od własnych korespondentów. Codziennie dział wiadomości z kraju, oraz notowania giełd krajowych i zagranicznych, zarówno walutowych, jak i towarowych. Telefon z Warszawy, Krakowa i Gdańska.

Każdy numer „Głosu Polskiego“ obejmuje

8 wielkich stron druku 8

oprócz zwykłej, obszernej treści gazetowej, daje czytelnikom następujące specjalne dodatki:

Gazeta handlowa — sześć razy na tydzień — **Gazeta handlowa**
Kurjer sportowy — raz na tydzień — **Kurjer sportowy**
Dodatek literacki — raz na tydzień — **Dodatek literacki**

„Głos Polski“, nie ustępując pod żadnym względem największym dziennikom stołecznym, jest czytany przez wszystkich, dlatego też mus być uważany za najodpowiedniejsze w Łodzi pismo inseratowe.

Prenumerować „Głos Polski“ można bezpośrednio w administracji (Piotrkowska 106), lub w gazetowych kioskach ulicznych.

TEATR
„SCALA“
 Cegielniana 18.

Tylko 2 występy artystów **TEATRU MAŁEGO** w Warszawie.

Dziś
 drugi występ
 Początek o g. 8.15 w.

„CIERPKI OWOC“

sztuka w 3 aktach
 Roberta Bracco

W rolach głównych: **Alina Gryficz-Mielewska, Antoni Fertner.**

Reż. ST. STANISŁAWSKI

Bilety do nabycia w kasie teatru od godz. 11 bez przerwy.

SALA KONCERTOWA, Dzielna № 18.

W środę, dnia 4 maja

Majowa Maskarada

aż do świtu

na rzecz Tow. Opieki nad żołnierzem uzdrowieńcem.

Dwie orkiestry. — Bufet należycie zaopatrzone. —
 Wstęp mk. 300.— od osoby. — Początek o godzinie
 10-ej wieczór.

Bilety wcześniej do nabycia w cukierniach pp: Szaniaw-
 skiego, Komara i Gostomskiego, oraz w składzie aptecznym
 p. Arno Dietel, Piotrkowska № 157, zaś w dniu maskarady
 w kasie. 756—3

KOMUNIKAT.

Związek Zawodowy Pracowników Handlowych i Biurowych m. Łodzi

(Al. Kościuszki 21)

KOLEDZY!

Dwa razy w ciągu roku 1920-go zwoływaliśmy Walne Zebrania członków naszego Związku, lecz—niestety—za każdym razem zjawiała się tak mała ilość osób, że niemożliwym było uznać zebrania te za prawomocne nawet w drugim terminie.

Mandaty nasze dawno wygasły. Niektórzy członkowie Zarządu, wobec zmienionych warunków życia osobistego, nie mogą nadal kierować sprawami Związku Zawodowego, wzywamy Was przeto, Koledzy, byście się niezwłocznie zajęli losem Związku, gdyż dalsze jego istnienie, działalność i charakter **OD WAS TYLKO ZALEŻĄ!**

Dla omówienia tych spraw i przygotowania się do Walnego Zebrania, które ma się odbyć niebawem, zwołujemy na dn. 5 i 8 maja (godz. 8 i pół wiecz.) w lokalu własnym (Al. Kościuszki № 21)

Zebrania przedwyborcze

Dobrze zrozumiany interes zawodowy nakazuje Wam, Koledzy, byście się wszyscy gremjalnie—na Zebrania te stawili.

701—2

Zarząd.

Materiały budowlane

posiada na składzie Ceramiczna Fabryka, Łódź, Wodna № 12, jako to: kafle białe i majolikowe, (przyjmowane są roboty budowlane wchodzące w zakres zdumstwa) oraz wszelkiego rodzaju piece przenośne, cegły szamotową, cegły bazaltową, dla posadzek fabrycznych, mączkę szamotową, glinę ogniotrwałą.

Wykonywane są obstalunki na przedmioty ceramiczne, czyli na wszelkie naczynia dla chemicznych fabryk.

Właściciel: **O. Janke.**

JA
 Sprzedaż hurtowa
 Warsz. Ziemiańskie
 T-wa Mleczarskie
JA
 Al. Kościuszki 29.
JA

Wszystkich perfumeryj, aptekach i składach aptecznych.

WSZECHŚWIATOWO ZNANY
Krem KAZIMI
METAMORFOZA

JEDYNE UZNANY PRZEZ **KOBIETY** **CALEGO ŚWIATA**
 NIEZAPRZECZENIE **RADYKALNIE USUWA** **PIĘGI, WAGRY, PŁAMY, OGORZELIZNE, ZMARSZCZKI** i INNE BRAKI CERY.

Otrzytać można we wszystkich perfumeryj, aptekach i składach aptecznych.

Do składu manufakturowego Romana Arbusa

Przejazd № 1

— w sklepie fotografii A. B. C. —

nadeszły świeże towary. Damskie letnie, męskie garniturowe, na spodnie, kamgarny, koworkoty, bostony w najlepszych gatunkach i wielkim wyborze.

Ceny stałe. 621—1 Ceny stałe.

Ceny zniżone.

Pracownia haftu i Robót ręcznych

przyjmuje obstalunki z własnego i powierzzonego materiału i wykonywa solidnie po cenach przystępnych. **Piotrkowska 113, m. 13. 803—8**

Zawładamiam Sz. Kliencie, iż pracownia okryć damskich pod firmą **M. CARYSKI** jest czynną. Przyjmuje wszelkie obstalunki, z własnego, jak z powierzzonego materiału po cenach przystępnych. **47—1 M. CARYSKI, Zawadzka 12.**

Uwaga! Dla przyjezdnych wykonywane obstalunki w przeciągu 48-miu godzin.

Tanie zakupy umożliwiają za-Pasy

z najlepszej jędrnej skóry (Kernleder gestreckt) krajowe i zagraniczne, Balata sznury skórzane, biczki chromowe, troki, węże, smar do pasów oraz wszelkie potrzebne artykuły techniczne dostarcza najtaniej ze składu

S. i M. Baharier,
Piotrkowska 25, w podwórzu.

2 nowoczesne letnie mieszkania

umeblowane, po 3 pokoje z kuchnią i wszelkimi wygodami od zaraz do wynajęcia. Komunikacja tramwajowa. Wiadomość: ul. Piotrkowska 126, I-sze p., lek.-dent. R. Ritt. **830—2**

Kwaso-węglowe kąpiele

w lecznicy „Unitas“ wydawane będą od 15-go maja r. b. 3 razy tygodniowo. Zapisy przyjmuje kancelaria. **938—2**

Dr. med. Julian Kapłański
 Choroby zewnątrz i dzieci.
Andrzeja 31.
 Przyjmuje od g. 5—7 w.
 W. U. Z. Łódź, d. 29-IV 1921 r.

Damskie i Męskie TOWARY
 na ubrania, kostiumy, suknie i płaszcze, również bostony, staminy, batysty, musliny, szelki, podszywki, bielizniane i poscielowe towary, poszewki i skarpetki i szarpeki

NAJTANIEJ SĄ DO NABYCIA PIOTRKOWSKA w podwórzu 5 wejście. 56 M. Bryl, HURT i DETAL.

Panne
 skromna, sympatyczna, izraelitka, majątna lub na stanowisku pragnie posnać kawaler lat 32, buchalter. Cel matrymonjalny. Oferty nieanonimowo proszę składać do admin. „Głosu“ sub „Wybór“. **621—3**

Dom z ogrodem
 80 lokal front, parter, 3-piętrowy, szdym ogrodem, w centrum miasta, do sprzedania. Posrednictwo wykluczone. Oferty pod „M. B.“ do „Głosu“. **886—3**

Dr. EUGENIA KERER GERSZONI
 Choroby kobiece i weneryczne u kobiet.
 Przyjmuje od 11 i pół do 1 i pół 1 od 4 do 6 w.
Piotrkowska 121, m. 3.

Pensjonat

w Podgębnie pod Turzymem, blisko kolejni. Miejsowość zdrowa, lesista, mieszkania słoneczne, kuchnia zadowolona najwybredniejsze wy magania. Ceny przystępne.

St.-Cegielniana 66, m. 16, od godz. 5—7 wiecz. 39—9

OGŁOSZENIA DROBNE

A.A.A. Kupuje meble, dywany, garderobę, futra, bieliznę, Wólczańska 43, Chrzanowicz. 846—90

A.A.S. sprzedaje: szafy, łóżka, stoły, o tomany, biurka, leżanki oraz inne meble. Przechadzki, Piotrkowska 108. 858—0

Akuszerka Marja Kubicka przyjmuje. Piotrkowska 199. 372—15

Akuszerka Płipkowa, ul. Piotrkowska 132 m. 14 dla pań przyjezdnych lokal 529—15

Wanczyciel poszukuje u mebli, pokoju przy inteligentnej rodzinie. Zgłoszenia do „Głosu“ pod № 5917. 917—3

przyjmuje kostiumy suknie do ręcznego haftu. Ul. 6-go Sierpnia 22 m. 16, M. Sosnińska. 592—5

potrzebna zdolna panna do haftu ręcznego. Szkołna 6 m. 7. 911—2

Sprzedam meble z pokoju i kuchni wrazi odstąpieniem mieszkania z elektrycznością. Leszno 15 m. 4. 899—3

Zagubione dokumenty:
Blatek Chaim zgubił paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 885—3

Dymasztein Emanuel zgubił paszport polski, wydany w Przedborzu. 920—3

Dembki Władysław zgubił dowód osobisty, wyd. w Łodzi. 884—5

Kestenberg Ischok Aba zgubił dowód osobisty, wyd. w Łodzi. 915—3

Rozenholo Lajbus zgubił dowód osobisty, wyd. w Łodzi. 888—3

Zgubiono paszport rodzinny, wyd. w Łodzi, na imię Chaim, Sara, Mojżesz, Chaskel i Szolem Brajtbart. 912—3

PRENUMERATA: Miesięcznie M. 170.— Kwartalnie Mk 500.— Za odnowienie dopłaca się Mk. 20.— miesięcznie. Prenumerata przez pocztę miesięcznie Mk. 200.— Kwartalnie 600.— agramianca Mk. 300.— miesięcznie.

OGŁOSZENIA: ZWYCZAJNE: 12 mk. za wiersz nonparelowy jedneszpaltowy. DROBNE: 4 mk. za wyraz, najmniej 40 mk. Poszukiwanie osoby oraz zgubione dokumenty po 2 mk. NADESLANE: przed tekstem 40 mk., w tekście 50 mk., po tekście 25 mk. za wiersz nonparelowy (str. 5 szpalt). NEKROLOGI: 20 mk. za wiersz nonp. (str. 5 szpalt). Zarecyznowe i zaślubinowe po mk. 1000 po tekście. Ogłoszenia samojscowe obliczane są o 50 procent, zaś firm zagranicznych o 100 procent drożej od miejscowych. Za terminowy druk ogłoszeń i ofiar administracja nieodpowiada.